

7. Basımdan Çeviri

EĞİTİM YÖNETİMİ

Teori, Araştırma ve Uygulama

EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Theory, Research and Practice

Wayne K. Hoy
Cecil G. Miskel

Çeviri Editörü: Selahattin Turan

EĞİTİM YÖNETİMİ
Teori, Araştırma ve Uygulama
EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Theory, Research and Practice
Wayne K. Hoy, Cecil G. Miskel
Çeviri Editörü: Selahattin Turan

Yayın No. : 404
Eğitim No. : 85
ISBN : 978-605-133-306-9
Basım Sayısı : 7. Basımdan Çeviri, Eylül 2020

© Copyright 2020, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti'ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.
Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

Genel Yayın Yönetmeni : Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Yayın Koordinatörü : Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Redaksiyon : Samet Tekin -samet@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım : Tarkan Kara -erdal@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım : Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı Sorumlusu: Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt : Atalay Konfeksiyon Matbaacılık ve Reklam İnşaat Turizm Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. / Sertifika No: 47911
Zübeyde Hanım Mah. Süzgün Cad. No.: 7 Altındağ/Ankara

Kütüphane Bilgi Kartı

Hoy, Wayne K.; Miskel, Cecil G.
EĞİTİM YÖNETİMİ Teori, Araştırma ve Uygulama / EDUCATIONAL ADMINISTRATION Theory, Research and Practice /
Çeviri Editörü: Selahattin Turan
7. Basımdan Çeviri. XVI + 494 s. 17x24 cm. Kaynakça var, dizin yok.
ISBN: 978-605-133-306-9
1. Eğitim Yönetimi 2. Eğitim Yönetiminde Teori 3. Eğitim Yönetiminde Uygulama 4. Açık Sistem Teorisi 5. Eğitim Politikaları

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.
Adres: Bahçekapı mh. 2465 sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat Şaşmaz-ANKARA - siparis@nobelyayin.com-
Telefon: +90 312 278 50 77 - Faks: 0 312 278 21 65
E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com / www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım, Ekip Dağıtım, Kıda Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

ÖZET İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	Sosyal Bir Sistem Olarak Okul	1
Ahmet Aypay		
BÖLÜM 2	Teknik Öz: Öğrenme ve Öğretme.....	39
Selahattin Turan/Engin Karadağ		
BÖLÜM 3	Okullarda Yapı	82
Mehmet Şişman		
BÖLÜM 4	Okulda Bireyler	126
Coşkun Erdağ		
BÖLÜM 5	Okullarda Kültür ve İklim	163
Mehmet Şişman/Şengül Uysal		
BÖLÜM 6	Okullarda Güç ve Politika	202
Engin Karadağ/Engin Arslanargun		
BÖLÜM 7	Okulların Dış Çevreleri	238
Nuri Baloğlu		
BÖLÜM 8	Okul Etkililiği, Hesap Verebilirlik ve Geliştirme.....	270
Ahmet Aypay		
BÖLÜM 9	Okullarda Karar Verme	299
Selahattin Turan/Engin Arslanargun		
BÖLÜM 10	Okullarda İletişim.....	340
Sadegül Akbaba Altun		
BÖLÜM 11	Okullarda Liderlik.....	374
Selahattin Turan		
BÖLÜM 12	Son Söz: Okulu Sosyal Bir Sistem Olarak Yeniden Değerlendirme.....	410
Selahattin Turan		
Eğitim Liderliği İçin Örnek Olaylar		426

Anita ve Sue'ya

YAZAR HAKKINDA

Wayne K. Hoy, yüksek lisans derecesini 1959'da Lock Haven Devlet Kolejinden ve doktora derecesini 1965 yılında Pennsylvania Devlet Üniversitesinden aldı. Birkaç yıl Oklahoma Devlet Üniversitesinde ders verdikten sonra, bölüm başkanlığı ve akademik ilişkilerden sorumlu dekan yardımcılığı görevlerinde bulunduğu Rutgers Üniversitesine geçti. 1994 yılında Ohio Devlet Üniversitesinde Novice G. Fawcett eğitim yönetimi profesörü oldu. Çalışma alanları, eğitim yönetimde teori ve araştırma, örgüt sosyolojisi ve yönetimde sosyal psikolojidir.

1973'de Rutgers Üniversitesinden, nitelikli çalışmalarından dolayı, Lindback Fon; 1987'de Rutgers Üniversitesi Eğitim Fakültesinden Uzman Araştırma Mezun; 1991'de Pennsylvania Devlet Üniversitesinden Eğitimde Mükemmellik; 1992'de Doğu Eğitim Araştırmaları Derneğinden Meritorious Araştırma ödülleri aldı ve 1996'da Pennsylvania Devlet Üniversitesi mezunlar üyesi oldu. Aynı zamanda Eğitim Yönetimi Profesörleri Ulusal Konferansı (NCPEA) eski sekreter ve saymanı, Üniversitelerarası Eğitim Yönetimi Üniversite Konseyi (UCEA) eski başkanıdır. Kasım 2003'de ise eğitim yönetimi alanında Roald Campbell ömür boyu başarı ödülünü almıştır.

Profesör Hoy, D. J. Willower ve T. L. Eidell ile Okul ve Öğrenci Kontrol İdeolojisi (1967); Patrick Forsyth ile Etkili Denetim (1986); C. J. Tarter ve R. Kottkamp ile Açık Okullar-Sağlıklı Okullar (1991); C. J. Tarter ile Yöneticilerin Uygulamadaki Problemlerinin Çözümü (1995, 2004); C. J. Tarter ile Açık ve Sağlıklı Okullara Giden Yol (1997); D. Sabo ile Nitelikli Ortaokullar (1998); ve eşi Anita Woolfolk Hoy ile Eğitici Liderlik: Öğrenme Merkezli Rehberlik (2003) adlı kitaplara ortak yazarlık yapmıştır. Ayrıca *Journal of Educational Administration* ve *Leadership and Policy in Schools* dergileri yayın kurulundadır.

Cecil G. Miskel; Michigan Üniversitesinde eğitim yönetimi ve politikaları profesörüdür. 1988-1998 yılları arası Michigan Üniversitesi Eğitim Fakültesi dekanlığı yapmıştır. Utah Üniversitesinde 1982-83 yılları arası eğitim yönetimi bölümünde profesör ve bölüm başkanı olarak hizmet ve aynı üniversitede 1983-88 arası eğitim fakültesinde profesörlük ve dekanlık yapmıştır. Ayrıca 12 yıl araştırmalardan sorumlu dekanlık ve rektör yardımcılığı yaptığı Kansas Üniversitesinde çalıştı. Oklahoma’da farklı devlet okullarında fen bilgisi öğretmenliği ve okul müdürlüğü yapmıştır.

Profesör Miskel, fen eğitimi alanındaki lisans derecesi ile eğitim alanındaki yüksek lisans ve doktora diplomalarını Oklahoma Devlet Üniversitesinden almıştır. Lisansüstü düzeyde dersler yürütmekte, okul yönetimi ve politikaları alanlarında danışmanlık yapmaktadır. Son zamanlarda çalıştığı önemli bir proje, ulusal düzeyde okuma yazma politikaları ile ilgilidir. Miskel, *Educational Administration Quarterly* dergisinde editörlük ve dokuz yıl yayın kurulu üyeliği yapmıştır. Profesör Miskel, *Educational Administration Quarterly* dergisinde yayınlanan makalesi ile William Davis ödülünü almıştır. Miskel, birçok bilimsel dergide makaleleri yayımlanmıştır. Profesör Miskel, Hoy ile birlikte, *Eğitim Yönetiminde Teori ve Araştırma* (2002, 2003, 2004) isimli kitabın da editörüdür.

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1 *Sosyal Bir Sistem Olarak Okul, 1*

Teori, 2

Teori ve Bilim, 2

Teori ve Gerçek, 4

Teori ve Araştırma, 4

Teori ve Uygulama, 6

Bir Sistem Perspektifi, 8

Rasyonel Sistemler: Bir Makine Modeli, 9

Doğal Sistem: Organik Bir Model, 13

Açık Sistem: Bir Bütünleştirme, 18

Açık Sistemlerin Temel Özellikleri, 20

Sosyal Sistemler Modeli: Temel Varsayımlar, 22

Okulun Sosyal Sistem Olarak Temel Öğeleri, 23

Yapı, 25

Birey, 25

Kültür, 27

Politika, 28

Teknik Öz: Öğretme ve Öğrenme, 29

Çevre, 29

Çıktılar, 30

Dışsal Geribildirim Döngüleri, 32

Öğrenen Bir Örgüt Olarak Okul, 33

Liderlik İçin Bir Durum: Acele/İhtiyatsız/Atak Karar?, 34

Özet ve Önerilen Okumalar, 35

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 37

Notlar, 38

Bölüm 2 *Teknik Öz: Öğrenme ve Öğretme, 39*

Öğrenme: Tanımı, 40

Öğrenme Üzerine Davranışsal

Bakış, 41

Sonuçları, 42

Öncüller, 44

Öğrenme Hedefleri, 46

Davranışsal Yaklaşımın Öğretim Uygulamaları, 46

Tam Öğrenme, 47

Doğrudan Öğretim, 48

Öğrenmeye Bilişsel Bakış, 50

Bilgi ve Öğrenme, 51

Enformasyon İşleme Modeli, 52

Duyusal Bellek, 54

Çalışma Belleği, 55

Uzun Süreli Bellek, 56

Bilişsel Yaklaşımın Öğretim Uygulamaları, 61

Altını Çizme veya Boyama, 62

Not Alma, 63

Görsel Araçlar, 63

Hatırlatıcılar, 64

Yapılandırıcılığın Türleri, 65

Öğrenmede Yapılandırıcı Yaklaşım, 65

Yapılandırıcı Yaklaşımın Öğretim Uygulamaları, 71

Sorgulama-Probleme Dayalı Öğrenme, 72

Bilişsel Çıracılık, 74

İşbirlikçi Öğrenme, 75

Liderlik İçin Bir Durum: İşbirlikçi Öğrenme: Muteber Bir Uygulama ya da Öğrenciler Üzerinde Sosyal Deney, 78

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 81

Bölüm 3 Okullarda Yapı, 82

Weberci Bürokrasi Modeli, 83

İş Bölümü ve Uzmanlaşma, 83

Nesnellik, 84

Yetkinin Kademeleştirilmesi, 84

Kurallar ve Düzenlemeler, 84

Kariyer Yönelimi, 84

Verimlilik, 85

İdeal Tip, 85

Weberci Bürokratik Modele Yönelik Eleştiriler, 85

Modelin İşlevsel Olan ve Olmayan

Yönleri, 86

Kuralların İşlevsel ve İşlevsel Olmayan Yönleri, 87

İnformel Örgütün Göz Ardı Edilmesi, 90

Bürokratik Modelin Çift Yönlü Yapısı, 95

Feminist Açıdan Bürokrasinin Eleştirisi, 96

Okullarda Formal Yapı, 97

Hall'in Bürokratik Yapı Modeli, 98

Yapıda Hoy ve Sweetland Modeli, 102

Yapıda Mintzberg Modeli, 105

Gevşek Birleşmiş Sistemler Yaklaşımı, 113

Profesyonel ve Bürokratik

Çatışma, 117

Okullarda Profesyonel ve Bürokratik

Yönelimler, 118

Liderlik İçin Bir Durum: West High Lisesindeki Problemler, 121

Özet ve Önerilen Okumalar, 123

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 124

Bölüm 4 Okulda Bireyler, 126

İhtiyaçlar, 127

İhtiyaçlar Hiyerarşisi, 128

İhtiyaçlar ve Çalışanların Doyumu, 131

Kazanım İhtiyacı, 133

Otonomi İhtiyacı, 135

Hedef Koyma Teorisi, 137

Hedefler, 137

İnançlar, 140

Nedensellik Hakkındaki İnançlar: Yükleme Teorisi, 141

Yetenek Hakkındaki İnançlar, 143

Doğruluk Hakkındaki İnançlar: Eşitlik Teorisi ve Yöntemsel Adalet, 145

Ürünler Hakkındaki İnançlar: Beklenti Teorisi, 147

Yeterlilik Hakkındaki İnançlar: Öz-Etkinlik Teorisi, 150

Öz-Etkinliğin Geliştirilmesi, 151

Öğretmenlerin Öz-Etkinliği, 153

Öğretimde Algılanan Etkinlik Modeli, 153

İçsel ve Dışsal Motivasyon, 157

Liderlik İçin Bir Durum: Çöküşü Tersine Çevir, 159

Özet ve Önerilen Okumalar, 160

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 161

Not, 162

Bölüm 5 Okullarda Kültür ve İklim, 163

Örgüt Kültürü, 164

Örgüt Kültürünün Tanımı, 165

Örgüt Kültürünün Düzeyleri, 166

Kültürün İşlevleri, 170

Kültürün Temel Öğeleri, 171

Okul Kültürü, 171

Okul Kültürü Üzerine Araştırma, 174

Örgüt İklimi, 184

Örgüt İkliminin Tanımı, 185

Açık Örgütün İklimi, 186

OCDQ: Bazı Araştırma Sonuçları, 188

Sağlıklı Örgüt İklimi, 189

OHI: Bazı Araştırma Bulguları, 193

Klinik Strateji, 194

Okulların İklim ve Kültürünün

Değişmesi, 194

Gelişme Merkezli Strateji, 196

Norm Değiştirme Stratejisi, 196

Liderlik İçin Bir Durum: St. Clair Orta Okulundaki Sürpriz, 198

Özet ve Önerilen Okumalar, 199

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 200
Notlar, 201

Bölüm 6 Okullarda Güç ve Politika, 202

Otorite Kaynakları: Yasal Güç, 203

Okullarda Otorite ve Yönetmel Davranış, 205

Gücün Kaynakları, 208

Gücün Yönetmel Kullanımları, 210

Mintzberg'in Bakış Açısından Güç, 213

Güce Bakış Açılarını Karşılaştırma ve Sentez, 216

Güç, Rasyonellik ve Rasyonelleşme, 217

Örgütsel Güç ve Politika, 220

Dış Koalisyonlar, 220

İç Koalisyonlar, 221

Güç Oyunu, 222

Politik Taktikler, 223

Politik Oyunlar, 226

Çatışma Yönetimi, 231

Liderlik İçin Bir Durum: Washington Lisesinde Çatışma, 234

Özet ve Önerilen Okumalar, 235

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 236

Bölüm 7 Okulların Dış Çevreleri, 238

Görev ve Kurumsal Çevre, 240

Enformasyon Perspektifi, 241

Çevresel Belirsizlik, 242

Kaynak Bağımlılığı Perspektifi, 243

*Enformasyon ve Kaynak Çevrelerini
Yönetmek, 245*

Kurumsal Perspektif, 252

*Kavramsal Kuruluşlar, 254
Kurumsal Teorilerin Özet
Değerlendirmesi, 259
Kurumsal Çevrenin Yönetilmesi, 260
Politika Yapma ve Eğitim İçin Çevreleri
Değiştirme, 263*

Liderlik İçin Bir Durum: Bir Okuma Savaşı, 265

Özet ve Öneriler Okumalar, 267

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 268

Bölüm 8 Okul Etkililiği, Hesap Verebilirlik ve Geliştirme, 270

Okul Etkililiği: Zorlu ve Fırsatlarla Dolu Yönetim Uygulamaları, 272

Sosyal Sistemler ve Okul Etkililiği, 275

*Girdi Ölçütü, 276
Performans Çıktıları, 276
Dönüştürmecili Ölçütü, 279
Girdi-İşleme-Çıktı Araştırmaları, 280
Müdür ve Öğretmen Etkileri, 283*

Hesap Verebilirlik ve Eğitim Reformu, 285

Liderlik İçin Bir Durum: Daha Fazla Hesap Verebilirlik için Yeni Bir Emir, 296

Özet ve Önerilen Okumalar, 296

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 298

Bölüm 9 Okullarda Karar Verme, 299

Klasik Model: Stratejiyi Optimize Etme, 300

Yönetsel Model: Tatmin Edici Bir Strateji, 300

*Bazı Temel Varsayımlar, 301
Karar Verme Süreci: Bir Eylem
Döngüsü, 303*

Gelişimci Bir Model: Aşamalı, Sınırlı Kaşılaştırmalar Stratejisi, 312

Karışık – Tarama Modeli: Uyarlamacı Bir Strateji, 313

*Durumsal Yaklaşım: Durum İçin Doğru
Strateji, 315*

Çöp Sepeti Modeli:, 319

Rasyonel Olmayan Karar Verme, 319

Janis – Mann Çatışma Teorisi: Karar Verme Sürecinde Stress ve İrrasyonelite, 320

Karara Katılma, 323

*Hoy – Tarter'in Paylaşılan Karar Verme
Modeli, 324
Grupla Karar Vermeye İlişkin Bir Uyarı:
Grup Düşüncesi, 331*

Liderlik İçin Bir Durum: Öğretmenler Konseyi, 333

Özet ve Önerilen Okumalar, 336

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 337

Bölüm 10 Okullarda İletişim, 340

İletişime İlişkin Bireysel Yaklaşımlar, 341

*İletişim Süreci Genel Modelinin
Bileşenleri, 343*

Bireysel İletişim Yeterliliğini Geliştirme, 347
Örgütsel İletişim, 357
Okul Örgütlerinde İletişimin Amacı, 357

İletişim ile İlgili Örgütsel Bakış

Açıları, 357

İletişim Ağları, 358

Okullardaki Resmi İletişim Ağları, 361

Okullardaki Resmi Olmayan İletişim Ağları, 364

Tamamlayıcı Ağlar: Resmi ve Resmi Olmayan İletişim, 366

Liderlik İçin Bir Durum: Placido'da Skandal: Tesadüf mü Komplo mu?, 369

Özet ve Önerilen Okumalar, 372

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 373

Bölüm 11 Okullarda Liderlik, 374

Liderliğin Tanımlanması, 375

Yönetim İşinin Doğası, 377

Özellikler, Beceriler ve Liderlik, 378

Durumlar ve Liderlik, 383

Davranışlar ve Liderlik, 386

Ohio Devlet Üniversitesi ve Bununla İlgili Liderlik Çalışmaları, 386

Liderlik Etkililiği, 388

Liderlikle İlgili Olumsuzluk Modelleri, 389

İkame Edilmiş Liderlik Modeli, 392

Değişen Liderlik Bakış Açıları, 395

Dönüşümcü Liderlik Modeli, 396

Liderliğin Üç Çeşidi, 396

Dönüşümcü Liderlik Üzerine Araştırma ve Teoriler, 399

Dağıtımçı Liderlik, 402

Liderlik İçin Bir Durum: Eğitim Bölgesi Liderliği ve Sistemik Reform, 406

Özet ve Önerilen Okumalar, 407

Temel Varsayımlar ve İlkeler, 408

Notlar, 409

Bölüm 12 Son Söz: Okulu Sosyal Bir Sistem Olarak Yeniden Değerlendirme, 410

Bir Sentez Model , 410

Okullarda Yapı, 411

Okullarda Bireyler, 412

Okullarda Kültür ve İklim, 413

Okullarda Güç ve Politikalar, 414

Okullarda Öğretim ve Öğrenme, 414

Okulların Dış Çevreleri, 416

Okul Etkililiği, Hesap Verebilirlik ve Okul Geliştirme, 417

Okullarda Karar Verme, 418

Okullarda İletişim, 419

Yönetimsel Davranış, 420

Koordinasyon ve İletişim, 421

Örgütsel İkilemler, 421

Bürokratik Disiplin ve Mesleki

Uzmanlık, 422

Yönetimsel Planlama ve Bireysel İnisiyatif, 423

Bir Davranış Olarak Öğrenme ve Biliş, 423

Sonuç, 424

Eğitim Liderliği İçin Örnek Olaylar, 426

ÖN SÖZ

Eğitim Yönetimi: Teori, Araştırma ve Uygulama adlı bu kitabımızda, eğitim yönetimi ile ilgili hâlihazırdaki çalışma ve uygulamalara ilişkin iki temel varsayımda bulunduk:

1. Eğitim örgütleri hakkında etraflı bilgi var olmasına rağmen sözkonusu bilgi, eğitim yönetimi alanındaki akademisyen ve yöneticiler tarafından göz ardı edilmektedir.
2. Yönetim alanındaki uygulamalar sağlam/muteber teori ve araştırmalar rehberliğinde daha sistematik, yansıtıcı ve etkili olabilir.

Bu kitapta, uygulamadaki sorunları çözebilmek için ilgili araştırma ve çalışmalar özetlenmiş ve gözden geçirilmiştir. Eğitim yönetiminde teori ile uygulama arasındaki ilişkinin kavramsallaştırılmasında veya kavramsal çerçevenin belirlenmesinde açık-sistem modeli esas alınmıştır.

YAKLAŞIM

- Bizim yaklaşımımız en sağlam teori ve araştırmaları seçip yararlı olmayanları ayırma üzerine kurulu faydacı bir yaklaşımdır. Sosyal sistemler modelimizin temelinde örgütsel yaklaşımın dört önemli ögesi bulunur: Yapı, birey, kültür, politika. Bu ögelerin her biri, kitabın farklı bölümler de açıklanmıştır. Bu ögeler, bu kitapta da yer alan ve öğrenme-öğretme bölümü ile ilgilidir, hatta söz konusu öğretme ve öğrenme ile etkileşir ve belirlenir. Çevre ile ilgili bölüm, okullar için birçok fırsat ve kısıtlamaları tartışmaktadır; okul çıktıları ise etkililik hakkındaki bölümde incelenmiştir. Etkili yönetimin esasını oluşturan dört temel yönetsel süreç; karar verme, motivasyon, iletişim ve liderlik ilgili bölümlerde tartışılmıştır. Kitapta, öğretme ve öğrenme ile yeni teori ve gelişmeler, liderlik ile birleştirilerek analiz edilmiştir. Eğitim yönetiminin temel amacı, gerçek, yani uygulamadaki problemleri çözmektir. Her bölümün sonunda liderlik için gerçek örnek olay/durum incelemesine yer verilmiştir. Bu kitabın verimli olabilmesi için öğrencilerin ilk olarak materyalleri anlama (yapılandırmacı), sonra bu materyalleri hatırlama (kavramsal) ve son olarak bunları uygulama ve hayata geçirmelerine (davranışsal) katkı sağlayacak bir süreç izledik. Bu üç öğrenme görüşü ikinci bölümde tartışılmıştır.

YEDİNCİ BASKIDAKİ YENİLİKLER

- **Yeni Bilgi:** Yöneticilere ve gelecekteki yönetici adaylarına en güncel bilgiyi sunabilmek adına, bu baskıda 200'den fazla yeni kaynağa yer verilmiş ve yaklaşık aynı sayıda gereksiz kaynak çıkarılmıştır. Bununla birlikte, Max Weber, Peter Blau, Alvin Gouldner, Amitai Etzioni, B. F. Skinner, Bernard Weiner, Vygotsky, Piaget, Henry Mintzberg, John Dewey, James March ve Herbert Simon gibi alanın klasiklerine yer vermek için özel bir çaba sarf edilmiştir.

- **Öğrenme ve Öğretme Konularının Kapsamının Genişletilmesi:** İkinci bölümde, eğitim yönetimi alanının merkezinde yer alan öğrenme ve öğretme ile ilgili en son teori ve araştırmalar özetlenmiştir.
- **Okul Etkililiğinin Yeniden Formüle Edilmesi:** Sekizinci bölümde; okul performansı, okul sorumluluğu, hesap verebilirliği, okul geliştirme ve kapsamlı okul reformu ayrıntılı incelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca, eğitim, öğretim ve okul yönetiminde standartlar, eğitim ve okul yönetiminde ödül ve ceza gibi okul sorumluluğunu destekleyen konular tartışılmıştır.
- **Kapsamlı Diğer Özellikler:** Her bölümde; kuramdan uygulamaya, konu ile ilgili sorulara, liderlik için örnek olay ve durumlara, konu ile ilgili temel varsayım ve ilkelere, bölüm başında ve sonunda özetlere yer verilmiştir. Kitaptaki bütün özellikler, öğrencilerin öğrenmelerine yardım etmek ve öğrendiklerini hayata geçirmelerini sağlama üzerine tasarlandı.
- **Eğitim Liderliği İçin Örnek Olaylar Koleksiyonu:** Sekiz adet örnek olay koleksiyonu kitabın sonunda yer almaktadır. Bu ekstra örnek olaylar, gerçek liderlik durumlarında bilgilerini hayata geçirebilmek için öğrencilere temel kavramlar verilmektedir.
- **Okul Liderlik Standartları:** Bu basımda yeni olan, okul liderlik standartlarının nasıl gerçek yönetim durumları ile eşleştiğini göstermek olmuştur. Bu kitaptaki liderlik örnek olayları, her bir örnek olayın hangi liderlik standartların göre sınıflandırıldığı örnek olay tablosunda özetlenmiştir.

ÖZELLİKLER

Her bölüm aşağıdaki özellikleri içerir:

- **Özet:** Her bölümün başında öğrenciler, bölümde anlatılan konunun ana noktalarını özetleyen kısa bir ön izleme bulacaklardır. Öğrencilere, kasıtlı olarak kısa ve öz yazılmış bu ön özet göz ardı etmemeleri önerilir. Çünkü bu kısım bütün bölümün bir yol haritasıdır.
- **Kuramdan Uygulamaya:** Bu baskıya, kitabın daha pratik ve kullanışlı olması için bazı etkinlikler eklenmiştir. Her bölümde öğrenciler; kuramı anlama kapasitelerini öğrenecekler ve çağcıl eğitim yönetimi sorunlarına çözüm önerilerini geliştirecek, uygulamada karşılaşılabilecekleri bazı sorunlar hakkında alıştırmaya yapma fırsatı bulacaklardır.
- **Liderlik İçin Örnek Olay:** Her bölüm, bölümün içeriğinde geliştirilmiş fikir ve kavramlarının uygulaması ve onların liderlik boyutunu gösteren gerçek olayları içermektedir.
- **Temel Kavramlar:** Her bölümdeki temel kavramlar, kalın yazı stili ile belirtilmiştir. Öğrenciler, söz konusu kavramları anlayabildiklerinden ve açıklayabildiklerinden emin olmalıdırlar.
- **Temel Varsayımlar ve İlkeler:** Bu baskıda yeni olarak, her bölümün sonunda temel varsayımlar başlığı yer almaktadır. Bu özellik, bölümün çok önemli genellemelerinin kısa bir özetini sunmaktadır.

TÜRKÇE ÇEVİRİYE ÖN SÖZ

Türkiye’de eğitim yönetimi alanında üretilen bilimsel bilgi birçok yönlerden diğer ülkelerden geri değildir. Bununla birlikte, Türkiye’de söz konusu alanda üretilen bilginin niteliği *ontolojik*, *epistemolojik* ve *metodolojik* açılardan tartışmaya açık bir konudur. Eğitim yönetimi araştırmalarında *odaklılık*, *sistematiklik*, *metodolojik* ve *teorik yeterlilik* alanın bazı temel sorunları olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir başka ifade ile eğitim yönetimi alanında yapılan araştırmalar, sağlam teorik temelden ve pratikte karşılaşılan sorunların çözümüne rehberlik edebilme açılarından sorunludur. Teori ile uygulama arasındaki uçurum veya kopukluk, Türkiye’de eğitim yönetimi araştırmacı ve uygulamacılarının üstesinden gelmesi gereken önemli bir problemidir. Bugünkü görünümüyle, uygulamadaki sorunlara çözüm üretemeyen eğitim yönetimi araştırmacıları; eğitimsel sorunları dışarıdan seyreden, bilim için bilim yapan fildişi kulede tek başına def çalan bir Anadolu dervişini andırmaktadırlar.

Türkiye’de son yıllarda eğitim yönetimi alanındaki örgütlenme, *Eğitim Yönetimi ve Eğitim Deneticileri Derneği*; bunun etrafındaki bilimsel hareketlilikler, *Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi/Eğitim Yönetimi Akademisyenler Kurulu*, alanının kurumsallaşması, standart ve niteliklerinin artırılması açısından ümit verici gelişmelerdir. Bu bağlamda, eğitim yönetimi alanındaki lisansüstü eğitim ve araştırmaların niteliği ile lider uygulamacılar yetiştirme, stratejik bir önem arz etmektedir.

Eğitim yönetimi alanında nitelikli çalışmalara ihtiyaç olduğu, Türkiye’de alanın önde gelen akademisyenlerince, sürekli dile getirilmektedir. Bu çağrı ve temennilere, ufak bir katkı sağlamak amacıyla, dünyada ve Türkiye’de oldukça fazla göndermede bulunulan “*Eğitim Yönetimi: Teori, Araştırma ve Uygulama*” adlı ders kitabı, Türkçeye kazandırılmaya çalışılmıştır. Söz konusu kitabın çevirisi ile eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim yapacak öğrencilere ve alandaki öğretim elemanlarına katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Bir çevirinin ne kadar zor bir iş olduğu herkesçe bilinmektedir. Bu çeviriye ilişkin birkaç hususu okuyucuyla paylaşmak isterim. Bunlardan birincisi, kitap alanla ilgili temel konuları, bilimsel çalışma ve teorileri derli toplu bir arada özetlemesi bakımından oldukça yararlı olduğu kanaatindeyim. Bu yönüyle Türkiye’deki eğitim yönetimi çalışmalarına katkı getireceğini düşünmekteyiz. İkinci husus, kitabın yazıldığı bağlamla ilgilidir. Bu kitap, başka bir kültürde yazılmıştır. Okuyucu bu bağlamı göz önünde bulundurmalıdır. Kitapta yer

alan "*liderlik için örnek durum*" ile "*kuramdan uygulamaya*" etkinlikleri bizim kültürümüz ve yönetim yapımızla pek uyum göstermemektedir. Bununla birlikte söz konusu etkinliklerin okunması ve analiz edilmesinde büyük yarar vardır. Fakat öğrenciler, öğretim elemanlarının rehberliğinde, her bir bölümde yer alan "*kuramdan uygulamaya*" ve "*liderlik için bir durum*" etkinliklerini Türkiye'deki eğitim yönetimi uygulamaları ve okul bağlamına uyarlamak için çaba göstermeli, Türkiye'ye özgü örnek durumlar üretebilmeli ve sınıf içi tartışmalarda kullanabilmelidirler. Bu kitabın çevirisinde hiç kuşkusuz bazı hatalar olacağı kesindir. Okuyucuların katkıları ile sonraki baskıda hataların giderilmesi ümit edilmektedir. Hataların tarafımıza bildirilmesi, sonraki baskıların geliştirilmesi için katkı sağlayacaktır. Meslektaşlarımızın ve öğrencilerin bu konudaki geribildirimleri bizleri memnun edecektir.

Son olarak, bazı kişilere teşekkür etmem gerekiyor. Başta kitabın çevirisinde görev alan değerli meslektaşlarıma çok teşekkür ederim. Onların katkısı olmasaydı, bu çeviri mümkün olmazdı. Çeviri esnasında birçok kişiden yardım aldık. Bölümümüz araştırma görevlileri çevirinin farklı aşamalarında katkı verdiler. Sn. Hasan Kavgacı, Sn. Türker Kurt, Sn. Hamit Özen, Sn. Elif Aydoğdu, Sn. Derya Yılmaz, Sn. Nidan Oyman ve Sn. Ayşe Dönmez gözden kaçan bazı hataların düzeltilmesinde yardım ettiler. Bu genç meslektaşlarım ile Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümündeki meslektaşlarıma teşekkür ederim. Bu eserin Türkçeye kazandırılmasındaki büyük gayretlerinden dolayı başta Nobel Yayınevi sahibi Nevzat Argun'a ve çalışanlarına teşekkürü bir borç bilirim. Kitabın, eğitim yönetimi alanına katkı getirmesi ve meslektaşlarıma yararlı olmasını temenni ederim.

Prof. Dr. Selahattin Turan
Bursa Uludağ Üniversitesi